

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0030 OSLO

Vår dato: 07.02.2024
Vår referanse: 23/68635 – 2
Deres dato: 19.12.2023
Deres referanse: 23/2502

Landbruksdirektoratets høringsinnspill på foreslåtte endringer i plan- og bygningsloven

Landbruksdirektoratet stiller seg positiv til forslaget om å kreve planavklaring som vilkår for konsesjon etter energiloven § 3–1.

Som departementet skriver i høringsnotatet, er det plasseringen av solkraftanlegget som er det sentrale når det gjelder påvirkningen på miljøet. Av prosjekter som er til behandling hos NVE i dag, er hovedvekten lokalisert i LNFR-områder, hvor miljøpåvirkningen potensielt er stor.

Utbygging gir konsekvenser for jord- og skogbruksarealer

Landbruksdirektoratet leverte 1. februar 2024 en utredning til Landbruks- og matdepartementet temaet er konsekvenser ved utbygging av bakkemonterte solkraftanlegg på jord- og skogbruksarealer. I utredningen viser vi til at utbygging av slike anlegg kan få store konsekvenser for jordbruks- og skogarealer. For skogbruket vil utbygging bety tap av produksjonsarealer, og kan potensielt øke årlig netto avskoging med 15-70 prosent, avhengig av hvor mye solkraft som skal bygges ut og hvor denne utbyggingen lokaliseres. Solkraftutbygging på jordbruksarealer vil øke jordbrukets arealbehov, gi et avlingstap som følge av skyggeeffekt og driftsmessige ulemper, samt kunne øke nydyrkingen som det ikke er et jordbruksmessig behov for. Vi viser ellers til vår utredning¹ for nærmere omtale av konsekvensene for jord- og skogbruk.

Vi ser at det i en stor andel av konsesjonssakene for solkraftanlegg som ligger til behandling hos NVE i dag, allerede er foretatt arealinngrep i form av bygging av landbruksvei og nydyrking før det søkes om anleggskonsesjon etter energiloven. Landbruksdirektoratet har i utredningen påpekt at det er vesentlig at man unngår å bruke regelverket som er forbeholdt vår sektor til å foreta arealinngrep for å tilrettelegge for bygging av solkraftanlegg.

---

¹ <https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/nyhetsrom/rapporter/bakkemonterte-solkraftanlegg--konsekvenser-av-utbygging-pa-jord-og-skogbruksarealer?resultId=0.0&searchQuery=bakkemonterte>

Vi mener derfor at en planbehandling i form av områderegulering for solkraftverk, vil kunne bidra til en tidlig avklaring av arealbruken, og dermed også motvirke at landbruksregelverket brukes på denne måten.

Landbruksdirektoratet mener videre at det bør komme til uttrykk i Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging at solkraftverk primært bør lokaliseres i allerede nedbygde næringsarealer eller andre «grå arealer». Gjennom å gi slike signaler vil forvaltningen søke å unngå prosjekter som bidrar til avskoging og/eller beslaglegger jordbruksarealer. En storstilt utbygging på jordbruksarealer kan komme i konflikt med målsetningen om at årlig omdisponering av dyrka jord ikke skal overstige 2 000 dekar innen 2030. En storstilt utbygging på skogbruksarealer kan komme i konflikt med forpliktelsen om netto null utslipp og opptak fra arealbrukssektoren innen 2050.

Forholdet til jordlova og forslag til planbestemmelser

Det er positivt at det varsles et eget arealformål for solkraftanlegg i kart- og planforskriften. Dersom solkraftanlegget lokaliseres på dyrka eller dyrkbar jord og arealet omreguleres til bebyggelse og anlegg med underformål solkraftanlegg, vil heller ikke jordlova § 9 komme til anvendelse.² Det vil fortsatt være driveplikt på arealet så lenge det kan betegnes som et jordbruksareal. Ved oppføring av et solkraftanleggverk vil deler av arealet være beslaglagt av solcellepaneler, men arealet mellom radene av paneler og under panelene vil fortsatt være jordbruksareal, og dermed være underlagt driveplikt. Ved områderegulering for solkraftanlegg som lokaliseres på et jordbruksareal, bør det etter vår vurdering følge av planbestemmelsene at arealet skal skjøttes som et jordbruksareal i driftsperioden.

Landbruksdirektoratet mener at dersom solkraftanlegg blir lokalisert på dyrka eller dyrkbar jord, bør det vurderes å veilede kommunen som planmyndighet om å særskilt bestemme at jordlova § 9 skal gjelde for planområdet, slik det er anledning til etter jordlova § 2 annet ledd. Dette for å hindre ytterligere nedbygging av dyrka eller dyrkbar jord som er regulert til et annet formål enn LNFR.

I tillegg bør det vurderes å veilede kommunen om å fastsette planbestemmelser som gjør at arealet kan tilbakeføres til LNFR-formål etter endt driftsperiode for solkraftanlegget. Det er viktig å gjennomføre tiltak som kan sikre at dyrka eller dyrkbare arealer som blir tatt i bruk til solkraftanlegg blir ivaretatt slik at de kan bestå som en dyrkingsressurs under og etter konsesjonsperioden.

Konsesjonsfrie solkraftanlegg

I vår utredning tar vi også for oss anlegg som er under konsesjonsgrensen etter energilovforskriften, hvor henholdsvis plan- og bygningsloven og jordlova § 9 gjelder i dag. Foreløpig er det ikke kjent hvilken effektgrense som skal settes for konsesjonsbehandling av bakkemonterte solkraftanlegg etter energilova. Avhengig av hvor høy eller lav grense som settes, vil også regelverket for de ikke-konsesjonspliktige anleggene være viktig å se på. NVE har lagt til grunn at installert effekt på 1 MWp utgjør et arealbeslag på omtrent 13 dekar. Dersom effektgrensen settes til mellom 5 eller 10 MW, vil arealbeslaget være på mellom 65 og 130 dekar.

Landbruksdirektoratet mener at det bør utarbeides veiledningsmaterieell for kommunen ved behandling av solkraftanlegg som er under konsesjonsgrensen. Spesielt bør en ha

---

² Jf. Jordlova § 2 første ledd

oppmerksomhet for anlegg som lokaliseres på dyrka eller dyrkbar jord. Slik veiledning bør utarbeides i samarbeid med Miljødirektoratet, KDD, NVE og Landbruksdirektoratet.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Aud-Ingrid Krefting
seksjonssjef

Maja Sandvik Schartum
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Olje- og energidepartementet

Postboks 8148 Dep

0030 OSLO